

‘Onze leerlingen doen het beter dan we voor mogelijk hielden’

Tekst Ronald Buitelaar

De Toermalijn is een school voor speciaal basisonderwijs in Zaltbommel. De invoering van passend onderwijs in 2014 was voor de school hét signaal om scherper zicht te krijgen op populatie en leerstofaanbod. Met hulp van de CED-Groep ontwikkelde het team een aanpak waarbij voortdurend de vinger aan de pols wordt gehouden. ‘We monitoren constant hoe leerlingen zich ontwikkelen en gebruiken 4D (data, duiden, doelen, doen) om twee maal per jaar te bepalen of de lat verder omhoog kan.’

Babette van Guntlisbergen is in 2014 taalcoördinator als ze met haar collega's leerarrangementen ontwikkelt voor technisch lezen. Dát lukt nog redelijk, maar met begrijpend lezen, rekenen en spelling wordt het al ingewikkelder. Babette: ‘Daar hadden we echt ondersteuning bij nodig en die vonden we in de persoon van Ivonne van Eerd van de CED-Groep.’

Taart

Inmiddels is Babette intern begeleider en blikkt ze samen met bovenbouwleerkracht Danique van Wouw terug op de verbeterslag die de school met hulp van Ivonne maakte. Het werd een proces waarin het team prettig met Ivonne samenwerkte en scepsis omsloeg in vertrouwen. Danique: ‘Toen we van start gingen zei Ivonne dat in groep 8 een score van M6 op de toetsen van het Cito leerlingvolgsysteem haalbaar zou zijn. We keken haar vol ongeloof aan. Wij vonden M5 al gewaagd. Zij was echter zo overtuigd van haar gelijk dat ze ons een taart beloofde als dit zou lukken.’

Inventarisatie

Het verbetertraject begint met het nauwkeurig in beeld brengen van de populatie zodat er een schoolstandaard gemaakt kan worden. Danique: ‘Voor het bepalen van de standaard hebben we zoveel mogelijk informatie verzameld. Leerresultaten, intelligentie, thuissituatie, stoornissen, hulpverlening, kortom alles wat we konden gebruiken om vast te stellen wat voor kinderen we op school hebben, wat hun onderwijsbehoeften zijn en wat we van ze mochten verwachten.’ Na de inventarisatie is duidelijk dat de school het niet met één standaard gaat redden. Babette: ‘Er is geen speciaal onderwijs in onze regio en daarom hebben we zowel leerlingen met een IQ van rond de 55 als leerlingen die 100 of hoger scoren.’ De grote spreiding leidt tot het opstellen van twee standaarden, een doe en leer-standaard en een reguliere/structuur-standaard. In de laagste vier groepen, het Jonge Kindplein, zitten alle leerlingen bij elkaar in de groep. Vanaf groep vijf is er een doe en leer-groep waarin leerlingen vooral handelend leren en een reguliere structuurgroep.

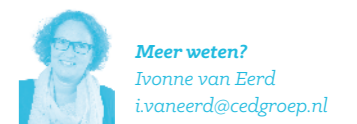
De onderwijsinspectie over sbo De Toermalijn:

‘Op diverse standaarden stijgt de school uit boven de basiskwaliteit. Dat geldt voor het didactisch handelen, het pedagogisch klimaat en de kwaliteitscultuur. Per doelgroep verfijnen de leraren hun onderwijs verder, afhankelijk van bijvoorbeeld de instructiebehoefte van de leerlingen. Op deze manier weten de leraren een leerklimaat te creëren waardoor de leerlingen actief en betrokken zijn. Vermeldenswaardig is ook de manier waarop de leraar van de schoolverlatersgroep de leerlingen betreft bij hun eigen leer- en ontwikkelproces. Zij ondersteunt alle leerlingen bij het verwoorden, uitvoeren en evalueren van hun eigen leer- en gedragsdoelen. De leerlingen zijn daarover zo trots als een pauw, en zoals één van hen vertelt “ik krijg er zelfvertrouwen van”.’

Verbetertraject

Voor Babette en Danique begint na het vaststellen van de standaarden het aantrekkelijkste deel van het verbetertraject. ‘Ons aanbod was tot dan voornamelijk methodisch, maar met de schoolstandaarden en daarop gebaseerde leerlijnen en leerdoelen kunnen we gericht aan de slag met het opstellen van leerarrangementen. Danique: ‘We hoeven niet langer de voorgeprogrammeerde lesjes van de methodes af te draaien, maar kunnen binnen de leerlijnen en doelen zelf creatief aan de slag om lessen te bedenken.’ Om zicht te houden op de ontwikkeling van individuele leerlingen, groepen en zelfs de school als geheel worden in januari en juni de resultaten van de Cito-toets geanalyseerd, zodat de lat waar mogelijk verder omhoog kan. Babette: ‘Wij doen er als leerkrach-

ten weer toe. We hebben zicht op wat onze leerlingen leren, hoe zij zich ontwikkelen en hoe wij dat voortdurend kunnen bijsturen.’ En die taart? Hebben ze die nog binnen gehaald? ‘Zeker. Onze leerlingen doen het nog beter dan we aan het begin voor mogelijk hielden.’

Kijk voor meer informatie op www.cedgroep.nl/ogw4d